

Yttrande från Regionkommittén om Kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: "En europeisk framtid för Kosovo"

(2006/C 115/11)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

meddelandet från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén "En europeisk framtid för Kosovo" (KOM(2005) 156 slutlig),

kommissionens beslut av den 11 maj 2005 att rådfråga Regionkommittén i detta ärende, i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget,

presidiets beslut av den 12 april 2005 att ge utskottet för yttre förbindelser i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet,

ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Bryssel den 16–17 juni 2005,

ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Thessaloniki den 19–20 juni 2003,

Europeiska rådets beslut av den 14 juni 2004 om principerna, prioriteringarna och villkoren i det europeiska partnerskapet med Serbien och Montenegro, inbegripet Kosovo,

rapporten om Serbien och Montenegros beredskap att förhandla med Europeiska unionen om ett stabiliserings- och associationsavtal (SEK(2005) 478 slutlig),

betänkandet från Europarådets parlamentariska församling om dagsläget i Kosovo, som antogs den 3 juni 2005 (dok. 10572, föredragande Marianne Tritz),

generalsekreterarens rapport om Förenta nationernas interimförvaltning i Kosovo av den 23 maj 2005 (dok. 05-33918),

Förenta nationernas säkerhetsråds resolution 1244 (1999) av den 10 juni 1999,

samarbetsavtalet mellan Regionkommittén och Europarådets kommunalkongress av den 13 april 2005, CdR 62/2005,

Regionkommitténs yttrande om "EU:s lokala och regionala myndigheters roll i den demokratiska konsolideringsprocessen i västra Balkanområdet" (CdR 101/2003 fin) ⁽¹⁾,

de slutsatser som antogs av deltagarna i konferensen i Pristina den 22 juni 2005 ("Pristinadeklarationen"), CdR 145/2005 fin,

det utkast till yttrande (CdR 143/2005 rév. 1) som antogs av utskottet för yttre förbindelser den 15 september 2005 (föredragande: **Tomaž Štebe**, borgmästare i Mengeš (SI-PPE)),

en önskan att framföra synpunkter på Kosovos framtid i EU ur ett lokalt och regionalt perspektiv,

och av följande skäl:

1. Ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Thessaloniki den 19–20 juni 2003 gav hela västra Balkanregionen ett EU-perspektiv för framtiden. Detta perspektiv betonades än en gång i ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Bryssel den 16–17 juni 2005.
2. Samtliga länder i västra Balkan, liksom Kosovo, håller i dag på att genomgå positiva attitydförändringar, även med avseende på Internationella brotttribunalen för f.d. Jugoslavien. Dessa förändringar utgör ett betydelsefullt steg i deras eventuella inlemmande i EU. Det krävs emellertid fortsatta och betydande framsteg.

⁽¹⁾ EUT C 73, 23.3.2004, s. 1.

3. Vad Kosovo beträffar visade befolkningen fredlig återhållsamhet efter före premiärminister Haradinajs avgång, och regeringen visade politisk mognad i den smidiga övergången till en ny Kosovoregering ledd av premiärminister Kosumi. Detta åtföljdes av förnyade löften om att fortsätta den föregående regeringens program med fokus på tillämpning av FN-normer.
4. Kosovos regering antog en kommunal styresreform, ett arbetsprogram för 2005, den 22 februari 2005. Reformen syftar till att förbättra tjänsterna på lokal nivå och därigenom bidra till att a) säkerställa hållbara förvaltnings- och levnadsförhållanden för alla människor i Kosovo, b) integrera alla gemenskaper i de demokratiska strukturerna i Kosovo och c) upprätta och konsolidera fungerande demokratiska institutioner i Kosovo i enlighet med FN-normerna.
5. Insatserna fortsätter för att integrera Kosovo ekonomiskt i regionen. Dessa fortsatta satsningar är avsedda att angripa det kontinuerligt vanskliga ekonomiska läget i Kosovo, bland annat avseende den låga lönenivån, den höga arbetslösheten och de stora infrastrukturella bristerna. Det råder ett akut behov av en rättslig ram som definierar tydliga ägarskapsrättigheter.
6. Genom den ambitiösa och heltäckande översyn av hur normerna tillämpas som genomförs för närvarande bör man inleda en realistisk process som kan leda fram till att Kosovos framtida ställning fastställs. Starka, autonoma och fleretniska kommunala myndigheter är en grundförutsättning för fred och välstånd på längre sikt i Kosovo; det är också ett nyckelinslag i alla framförhandlade avtal om Kosovos framtida ställning.
7. I slutdeklarationen från konferensen om EU:s lokala och regionala myndigheters roll i den demokratiska konsolideringsprocessen i västra Balkanområdet, som arrangerades tillsammans med Regionkommittén, kommissionen, Europarådets kommunalkongress och stabilitetspakten för sydöstra Europa i Pristina den 22 juni 2005, betonas att Kosovos befolkning, om den skall ha en framtid inom Europeiska unionen, måste få verklig maktdecentralisering och deltagardemokrati med fullständig respekt för demokratiska värden och minoriteters rättigheter.

Yttrandet antogs vid Regionkommitténs 62:a plenarsession den 16–17 november 2005 (sammanträdet den 16 november)

1. Regionkommitténs ståndpunkt

1.1 Regionkommittén välkomnar rapporten och slutsatserna i kommissionens meddelande *En europeisk framtid för Kosovo* (KOM(2005) 156 slutlig), som presenterar en ram för att komma ur dagens återvändsgränd när det gäller utvecklingen av ett demokratiskt och fleretniskt samhälle i Kosovo, så att det kan delta i regionens liv under förhållanden präglade av fred och välfärd.

1.2 Kommittén ser positivt på rapporten om Serbien och Montenegros beredskap att förhandla med Europeiska unionen om ett stabiliserings- och associationsavtal (SEK(2005) 478 slutlig), som avslutar med en positiv rekommendation i riktning mot en stabilisering och associationsförhandlingar, förutsatt att Serbien och Montenegro fortsätter sina förberedelser på ett hållbart sätt.

1.3 Det är välkommet att ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Bryssel den 16–17 juni 2005, och bifogade Kosovodeklaration, understryker att resultatet av den övergripande översynen av läget i Kosovo inte alls är givet på förhand. Tillämpningen av normer, särskilt av dem som klassats som prioriterade, och decentraliseringsprocessen är av särskild vikt.

1.4 Kosovos och EU:s lokala och regionala myndigheter bör hjälpas åt att klara Kosovos utmaning att bygga upp en framtid i Europa.

1.5 Det är positivt att kommissionen har åtagit sig att fokusera på den särskilda situationen och de speciella behoven i Kosovo, så att framsteg kan uppnås i stabiliserings- och associationsprocessen.

1.6 Det är också positivt att fokus ligger på Kosovos behov i fråga om utveckling och reformer, och att åtaganden gjorts för att avsätta kommissionsresurser som kan öka takten i utvecklingen och reformerna.

1.7 Kommittén stöder kommissionens förslag att utforska nya framkomliga vägar för att Kosovo skall kunna dra full nytta av samtliga lämpliga EU-instrument.

1.8 Den politiska dialogen mellan Kosovos kommuner och mellan myndigheterna i Belgrad och Pristina är av största vikt, eftersom det är enda sättet att uppnå den ökade stabilitet som är en förutsättning för att hela västra Balkan skall kunna integreras i Europa.

1.9 Kommittén välkomnar de inledande insatser som gjorts av de provisoriska självstyresinstitutionerna i Kosovo för att reformera den lokala förvaltningen i Kosovo.

1.10 Vi erinrar om att decentralisering av ansvar måste åtföljas av en faktisk överföring av maktbefogenheter, och speciellt finansieringsresurser och äganderätt som står i proportion till de nya uppgifter som anförtros de lokala och regionala myndigheterna.

1.11 Vi vill lyfta fram den direkt avgörande roll som sammanslutningarna för lokala och regionala myndigheter spelar när det gäller att framföra de lokala och regionala myndigheternas kollektiva synpunkter till respektive regeringar, och som nyckelinstrument för att förstärka potentialen för insatser av lokala och regionala politiker.

1.12 Regionkommittén ställer sig bakom kommissionens satsning på samråd på hög nivå med de viktigaste internationella aktörerna för att etablera ett samordnat politiskt grepp när det gäller Kosovo. Vi välkomnar också beslutet att inleda den övergripande översynen av de framsteg som gjorts i fråga om genomförandet av Kosovonormerna.

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1 Regionkommittén uppmanar kommissionen att aktivt engagera de lokala myndigheterna i Kosovo i uppgiften att genomföra de politiska, sociala och ekonomiska reformerna på gräsrotsnivå, med fullständig respekt för principerna om subsidiaritet, proportionalitet och sund offentlig förvaltning.

2.2 Vi hoppas att kommissionen – i nära samarbete med de lokala myndigheterna – kommer att främja och stödja informationskampanjer för att informera EU-medborgarna om förbindelserna med Kosovo, och Kosovoinvånarna om EU:s värderingar.

2.3 Vi hoppas att kommissionen – i nära samarbete med de lokala myndigheterna – kommer att stödja utbytes- och vänortsprogram som bidrar till att öka den ömsesidiga förståelsen mellan medborgarna och de offentliga förvaltningarna i EU och Kosovo och förstärka den administrativa kapaciteten på lokal och regional nivå.

2.4 Kommittén rekommenderar att kommissionens stödinsatser till institutionsuppbyggnad speciellt tar hänsyn till de lokala förvaltningarnas kapacitet, särskilt för att stödja rättstillämpningen och förbättra kommunikationen och samarbetet mellan central och lokal förvaltning.

2.5 Vi efterlyser samarbetsinsatser och utbyte av erfarenheter och välfungerande lösningar till följd av föranslutningspolitiken, som drivits med de lokala och regionala myndigheterna i EU:s medlemsstater, ansökarländerna och länderna i västra Balkan.

2.6 Det skall framhållas att ett sätt att utveckla förtroende och stabilitet i Kosovo och västra Balkan är aktivt gränsöverskridande samarbete mellan lokala och regionala myndigheter.

2.7 Regionkommittén uppmanar samtliga som ansvarar för att genomföra olika normer, särskilt de provisoriska självstyresinstitutionerna i Kosovo, att gå vidare med genomförandet av reformen av lokalförvaltningen på hela Kosovos territorium och att biträda de lokala myndigheterna i Kosovo i anpassningen till Europeiska stadgan om kommunalt självstyre, och särskilt att de lokala myndigheterna i Kosovo förses med de nödvändiga resurserna i form av finansiering, mark och personal för att klara de sociala och ekonomiska ansvarsuppgifterna.

2.8 Kommittén erinrar alla som ansvarar för att genomföra olika normer, särskilt de provisoriska självstyresinstitutionerna i Kosovo, om att värnande och främjande av regionala språk och minoritetsspråk, och alla gemenskapers kulturarv, utgör nyckelfaktorer för tolerans och ömsesidig förståelse i ett pluralistiskt, mångetniskt och mångkulturellt Kosovo.

2.9 Vi uppmanar alla som ansvarar för att genomföra olika normer, särskilt de provisoriska självstyresinstitutionerna i Kosovo, att underlätta för människor ur alla etniska grupper och gemenskaper att delta i beslutsprocessen, särskilt på lokal och kommunal nivå. Det skall framhållas att mångetniska kommuner är en avgörande faktor för en stabiliserings- och försoningsprocess i Kosovo.

2.10 Regionkommittén rekommenderar alla som ansvarar för att genomföra olika normer, särskilt de provisoriska självstyresinstitutionerna i Kosovo, att fördubbla ansträngningarna att snarast uppnå konkreta resultat, särskilt när det gäller flyktingars och fördrivna människors återvändande och fri rörlighet för samtliga gemenskaper.

2.11 Kommittén uppmanar alla som ansvarar för att genomföra olika normer, särskilt de provisoriska självstyresinstitutionerna i Kosovo, att i samverkan med EU och internationella institutioner vidta åtgärder för att bortanför tillämpning av vissa normer bygga upp en beredskap att genomföra EU:s lagstiftning, även på lokal nivå.

2.12 Vi rekommenderar nära samarbete med Europarådets kommunalkongress och främjande av ett bredare deltagande från Kosovomyndigheternas sida i den europeiska demokratiska processen.

2.13 I anslutning till budgetplanen för 2007–2013 förespråkar Regionkommittén att Kosovo får tillräckligt finansieringsstöd.

Bryssel den 16 november 2005

Regionkommitténs

ordförande

Peter STRAUB